

# ***Rapport till Landskapsrevisorerna***

## ***ADB-stödd granskning av inköpen***

23.5.2013

Ålands hälso-och sjukvård



Landskapsrevisorer  
Ålands Lagting

Ärade landskapsrevisorer,

Vi har utfört en ADB-stödd granskning av inköpsfakturer på Ålands hälso- och sjukvårds (ÅHS). Vi har utfört granskningen enligt den arbetsplan som presenterades i samband med vår offert och i vårt uppdragsbrev daterat 18.3.2013.

I denna rapport presenterar vi våra iakttagelser från denna granskning. Rapporten har även genomlästs och kommenterats av ÅHS ekonomiavdelning.

ÅHS har under vår granskning varit tillmötesgående, ställt upp för intervjuer, berättat om sina rutiner och tagit fram det material som vi har behövt för granskningen.

**PricewaterhouseCoopers Oy**  
CGR-samfund

Fanny Johansson  
CGR

---

# ***ADB-stödd granskning av ÅHS inköpsfakturer***

## **Allmän information om uppdraget**

Avsikten med denna granskning har varit att undersöka om kontrollerna i inköpsprocessen fungerar effektivt och att utföra vissa specifika analyser.

Det material som använts för analysen har tagits fram genom att använda rapporter och transaktionsdata ur ekonomisystemet Visma Control under april och maj 2013.

Materialet består av alla leverantörsfakturer och kreditfakturer samt betalningar av dessa gjorda under perioden 1.1.2012-31.12.2012. Dessutom har tagits viss specifik information för jämförelser med 2011. Använda materialet framgår ur varje test.

Vi ber er notera att enligt vårt uppdragsbrev ger vi ingen revisionsberättelse på basen av denna granskning. Vårt ansvar är gentemot Er som uppdragsgivare. Vi har inget ansvar gentemot tredje part. Enligt uppdragsbrevet har vi kommit överens att vi får tillgång till den del av uppdragsgivarens revisionsberättelse för genomläsning, som berör ÅHS för att ge synpunkter ifall vi upplever att vår rapportering har missuppfattats eller att vi inte har varit tillräckligt tydliga i vår rapportering, så att eventuella missförstånd kan åtgärdas innan landskapsrevisorernas revisionsberättelse offentliggörs. Efter att vi har fått ta del av landskapsrevisorernas revisionsberättelse, är vi beredda att ge er tillstånd att avvika från punkt 2.1. i de allmänna avtalsvillkoren som berör publicering av vår rapport.

---

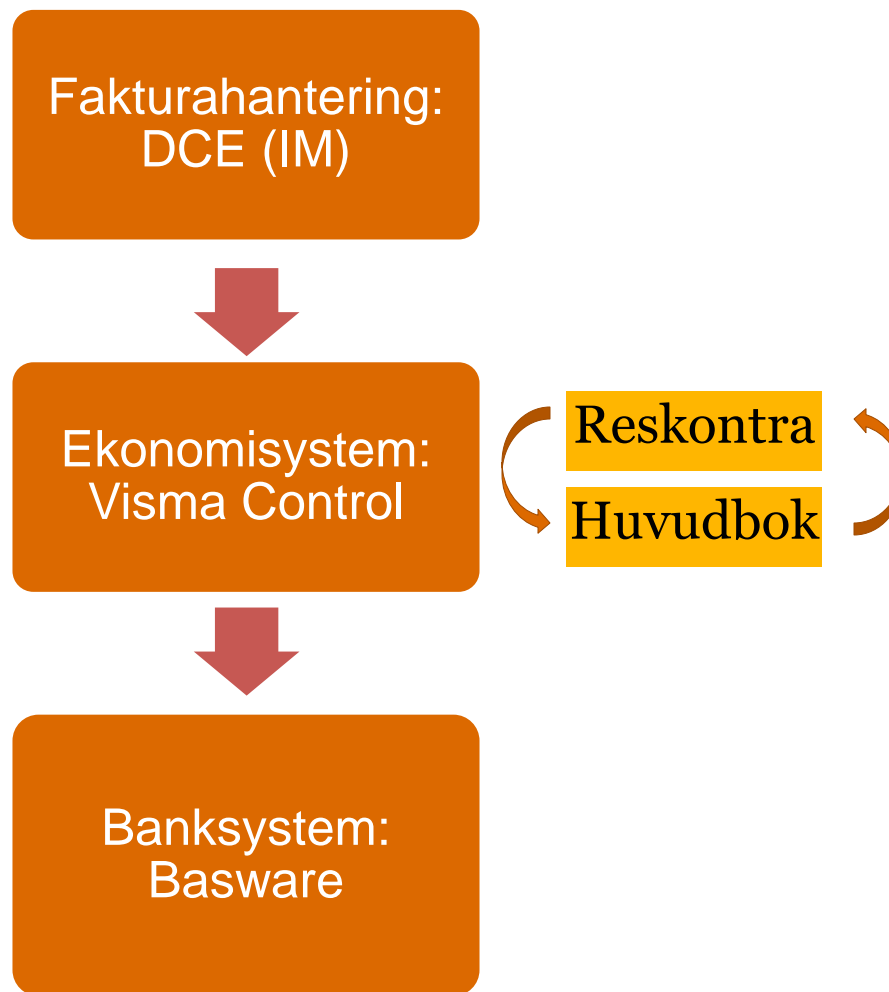
# ***ADB-stödd granskning av ÅHS inköpsfakturer***

## **Allmän information om uppdraget**

Först presenteras kort

- Systemen som används i inköpsprocessen vid hantering av inköpsfakturer.
- Normala processen vid hantering av inköpsfakturer
- Samt kort en sammanställning av kontroller i denna process
- Därefter presenteras de specifika analyserna enligt uppdragsbrevet i ett skilt excel dokument men sammandrag för varje analys:
  - Sökning av duplikat av fakturer i systemet – inköpsfakturer som har erhållits/betalats två gånger
  - Granskning av avvikande leverantörer – alltså en lista av leverantörer som fakturerat endast 1 gång
  - Periodisering – fakturer daterade 2012 men bokförda 2013
  - Attestering av fakturer – samma person granskat och godkänt, godkännande saknas, godkännande erhållits efter betalning av fakturan
  - Omloppshastighet av fakturer – hur länge tar processen från mottagande till betalning
  - Sammanställning av fakturer bokförda på konton för köpta experttjänster för att se hurdana tjänster som köps och hur dessa varierat mellan 2012/2011
- Sammandragsrapporten avslutas med sammanställning av testade kontrollerna och testresultatet samt slutsats.

# System



# Process

- Inskanning
- Kostnadställe /ansvar
- Granskare /Attestant

Ankomstregistrering av faktura

Email till sakgranskare/attestant (och påminnelser)

- Leveranskontroll
- Kontering
- Utredning/korrigerig

Granskning och attestering i DCE (IM)

Automatisk överföring till Visma Control leverantörsreskontra

Betalningskörning

Godkännande av betalningslista (på papper)

Filöverföring/Betalningar i banksystemet

Betalningar registreras i Visma Control

## Transaktioner utanför normala processen:

- Kassatransaktioner, enstaka fakturor betalas kontant (ca 0,1% av totala betalningarna)

## Transaktioner vars betalning är utanför normala processen:

- Utlandsbetalningar och inhemska betalningar inmatas undantagsvis in manuellt i banksystemet pga filöverföring ej är möjlig framför allt är detta utlandsbetalningar

# Kontroller

RISK	KONTROLL	TYP AV KONTROLL
Att inkorrekta fakturor eller inkorrekt data bokförs	<p>A. Alla fakturor kräver en sakgranskare och en attestant.</p> <p>B. Ifall samma fakturanummer för en specifik leverantör inmatas varnar systemet för duplikat.</p> <p>C. Vid bokslutstidpunkt kontrolleras bokföringsdatum för att få fakturorna bokförda i rätt period.</p>	<p>Automatisk (inställning i DCE)</p> <p>Manuell</p>
Att ej granskade och attesterade fakturor blir betalda	Betalning sker alltid först efter att fakturan sakgranskats och attesterats av två olika personer.	Automatisk (inställning i DCE)
Att inkorrekta betalningar görs	<p>A. Majoriteten av betalningarna sker genom leverantörsreskontra ej direkt i banksystemet</p> <p>B. Betalningsrapporterna är automatiska – alla godkända fakturor med visst förfalldatum tas med</p> <p>C. Överföringen till banksystemet sker genom filöverföring</p>	Automatisk
Att inkorrekta betalningar görs	Översiktlig genomgång och attestering av betalningsorderlista av förman.	Manuell
Att det görs otillåtna/ inkorrekta förändringar, grunddata	Förändringar i grunddata – Logglistor av förändringar sparas.	Manuell/Automatisk
Att data inte överförs i systemet korrekt i olika delar av Visma Control	Avstämning av reskontrasaldo mot huvudbokssaldo i Visma Control.	Manuellt/Automatisk
Att data inte överförs korrekt till banksystemet.	<p>A. Felmeddelande ur banksystemet ifall betalningar inte går igenom</p> <p>B. Avstämning av bankkontosaldu mot huvudbokssaldon månatligen.</p>	<p>Automatisk</p> <p>Manuell</p>
Att data inte överförs korrekt från DCE till Visma Control	Ingen avstämning men leverantörerna skulle reagera ifall betalningarna uteblir eftersom betalningarna sker från Visma Control.	-

---

# ***ADB-stödd granskning av ÅHS inköpsfakturer***

## **Test/Resultat**

För enskilda testresultat för utförda analyser hänvisas till ett bifogat excel dokument ”ÅHS fakturaanalys version 2.1 FINAL.xls”, som även innehåller generell information om datamaterialet och dess uppbyggnad. Dokumentet utgör en viktig del av rapporten.

I det följande presenteras ett kort sammandrag av testresultatet med hänvisning till de tidigare presenterade kontrollerna.



# ADB-stödd granskning av ÅHS inköpsfakturer

KONTROLL	TEST – hänvisning till test#	RESULTAT
<p>A. Alla fakturer kräver en sakgranskare och en attestant</p> <p>B. Ifall samma fakturanummer för en specifik leverantör inmatas varnar systemet för duplikat.</p> <p>C. Vid bokslutstidpunkt kontrolleras bokföringsdatum för att få fakturorna bokförda i rätt period.</p>	<p>A. T10</p> <p>B. T5</p> <p>C. T6</p>	<p>Kontrollen fungerar.</p> <p>Kontrollen fungerar. Inga inkorrekta fakturer konstaterade i testet trots att import av duplikatfakturer är möjligt.</p> <p>Kontrollen fungerar. Inga inkorrekta periodiserade fakturer noterade 2012/2013.</p>
<p>Betalning sker alltid först efter att fakturan sakgranskats och attesterats av två olika personer.</p>	T10	Kontrollen fungerar.
<p>A. Majoriteten av betalningarna sker genom leverantörsreskontra ej direkt i banksystemet</p> <p>B. Betalningsrapporterna är automatiska – alla godkända fakturer med visst förfalldatum tas med</p> <p>C. Överföringen till banksystemet sker genom filöverföring.</p>	<p>Muntligen bekräftat att endast ett fåtal betalningar görs via Kassa eller via direkt inmatning i banksystemet. Dessa betalningar hanteras av ett fåtal personer.</p> <p>Betalningsorderrapporter granskade samt tidigare testade se nästa rad. Muntligen bekräftat rutinen för filöverföring.</p>	<p>Kontrollen fungerar.</p> <p>Kontrollen fungerar.</p> <p>Kontrollen fungerar.</p>
<p>Översiktligt genomgång och attestering av betalningsorderlista av förman.</p>	<p>Konstaterad/testad vid bokslutsgranskning 2012. Ej omtestat vid denna granskning.</p>	<p>Kontrollen anses fungera på basen av den tidigare testningen.</p>
<p>Förändringar i grunddata – Logglistor av förändringar sparas.</p>	<p>Konstaterat att logglistor finns. Muntligen verifierat att listorna sparas elektroniskt.</p>	<p>Ingen granskning sker men materialet finns tillgängligt för granskning i efterskott vid behov. Enligt erhållen information finns ingen praktisk möjlighet att begränsa förändringarna för grunddata till specifika personer som inte handskas med betalningar.</p>
<p>Avstämning av reskontrasaldo mot huvudbokssaldo i Visma Control.</p>	<p>Konstaterat att detta görs dokumenterat årligen och odokumenterat månatligen.</p>	<p>Kontrollen fungerar.</p>
<p>A. Felmeddelande ur banksystemet ifall betalningar inte går igenom</p> <p>B. Avstämning av bankkontosaldon mot huvudbokssaldon månatligen.</p>	<p>Muntligen verifierad med personal. Ej testad eftersom det finns B som kompenserande kontroll.</p> <p>Konstaterad/testad vid bokslutsgranskning 2012. Ej omtestat vid denna granskning.</p>	<p>Kontrollen anses fungera på basen av den tidigare testningen.</p>
<p>Ingen avstämning men leverantörerna skulle reagera ifall betalningarna uteblir eftersom betalningarna sker från Visma Control.</p>	Ej testad.	-

# ***ADB-stödd granskning av ÅHS inköpsfakturer***

## **Slutsats**

- Det finns flera välfungerande, både automatiska och manuella kontroller i fakturahanteringen. Även om det inte finns kontroller i bruk på vissa punkter kompenseras dessa av andra kontroller eller av förväntningen att leverantörerna är aktiva och följer upp sina egna fordringar så att eventuella fel i systemöverföringar kan noteras och korrigeras.
- I samband med vår granskning har vi noterat att periodiseringarna i den nuvarande processen baserar sig på att alla fakturer dvs. alla kostnader som relaterar till perioden, erhålls innan bokslutet sammanställs. Med tanke på eventuella framtida krav för en snabbare bokslutsprocess så kommer man troligen att vara tvungen att ändra på rutinerna för att kunna ta i beaktande kostnader för leveranser som inkommit och tjänster som utförts innan fakturan har kommit till ÅHS. Detta kan t.ex. göras genom att tidigarelägga attesteringen så att attestering sker på basen av en order istället för i samband med erhållande av faktura. Fakturahanteringen skulle i detta fall betyda att fakturan matchas mot en attesterad order och skickas för ett nytt godkännande endast ifall fakturan avviker från attesterade ordern. Sammanställningen i excel dokumentet kan också användas till att etablera vilka de största leverantörerna är vid bokslutstidpunkt så att man vid bokslut åtminstone kontrollerar att dessa periodiseringar blir korrekt gjorda, även om man kanske inte fångar upp alla mindre periodiseringar med denna metod.
- Sammanställningen i excel dokumentet kan även användas som jämförelsematerial ifall man önskar göra samma granskning påföljande år eller som internt analysmaterial för att se ifall det finns flera produkter eller tjänster bland t.ex. engångsleverantörerna i excel dokumentet där en upphandling borde övervägas.

---

The matters raised in this and other reports that will flow from the audit are only those which have come to our attention arising from, or relevant to, our audit that we believe need to be brought to your attention. They are not a comprehensive record of all the matters arising, and in particular we cannot be held responsible for reporting all risks in your business or all internal control weaknesses. This report has been prepared solely for your use and should not be quoted in whole or in part without our prior written consent. No responsibility to any third party is accepted as the report has not been prepared for, and is not intended for, any other purpose.